

Gintautas Dzemyda

VU Duomenų mokslo ir skaitmeninių technologijų instituto RAIDOS PLANAS

Pateiktame Instituto raidos plane atsispindi siekiai užtikrinti mokslo ir studijų tarptautiškumą, aktyvią tarptautinę partnerystę ir ryšius su verslo atstovais, atsakingos VU bendruomenės kūrimą bei efektyvų valdymą. Privalome konsoliduotis ir sutelkti visas turimas Institute kompetencijas mūsų kolektyvo išlikimui ir jo tvirtėjimui. Turime išlikti tarptautinės akademinės bendruomenės nariais. Visada buvome ir būsim stiprūs matematikos ir informatikos vienovėje.

SITUACIJOS ANALIZĖ

2018-uosius mūsų Instituto kolektyvas pasitiko tapdamas naujo kolektyvo – Matematikos ir informatikos fakulteto – nariu. Instituto ir senojo fakulteto integracija vyko dažniausiai priimant sprendimus ir be Instituto, ir be fakulteto bendruomenių. Integracija vyko VU vykstančių permainų fone, ne visada logiškų ir suprantamų, o kartais net prieštaraujančių VU strateginio plano tikslams. Universiteto vadovybės prioritetų sąrašė nėra nei matematikos, nei informatikos. Dar daugiau – universitetui šiemet gavus ženkliai daugiau lėšų už mokslą, finansavimas, skirtas matematikai ir informatikai, net sumažėjo.

Dėl aukštos kompetencijos akademinio personalo senėjimo, mokslinės veiklos nepopuliarumo VU absolventų tarpe bei nepakankamo finansavimo, besitęsiančio ilgus metus, netrukus pasijaus didelis akademinio personalo stygius. Tai neabejotinai įtakos ir studijas: jau dabar trūksta aukštos kompetencijos dėstytojų vykdančių mokslinius tyrimus.

Pastaruoju metu valstybės institucijos užsiima sistemos restruktūrizavimo darbais, universitetų sujungimo ar naikinimo klausimais ryšium su mažėjančiu gyventojų, o tuo pačiu ir studentų skaičiumi, o gal kartais ir reforma dėl reformos. Tai sukelia nestabilumą sistemoje, akademinų darbuotojų netikrumą savo ateitimi, pasirinkimą labiau garantuotos veiklos ar ne tokį našų pagrindinį darbą. Visa tai kaip tik ir nulėmė sumažėjusį Instituto biudžetą 2018 metams.

NOVATORIŠKAS MOKSLAS

Instituto tyrėjų kompetencijų identifikavimas, mokslinių temų optimizavimas. Dabartinio biudžeto sąlygomis gyvybiškai svarbu optimizuoti mokslines temas išvengiant netikslingo lėšų panaudojimo tose tyrimų srityse, kuriose nėra įmanoma užtikrinti veiklos tęstinumo dėl akademinio personalo trūkumo. Tačiau reikia išsaugoti ir platų kompetencijų spektrą, kad Institutas netaptų vienpusišku, o proveržis nebūtų vienadienis.

Gabių studentų ir doktorantų įtraukimas į Instituto mokslininkų grupių tiriamuosius darbus ir projektus. Jau dabar jaučiamas nemažas mokslinio personalo stygius, mokslininko profesija nėra patraukti. Institutas orientuosis į jaunosios kartos mokslininkų pritraukimą per Lietuvos institucijų finansuojamus projektus ir mokslininkų grupių veiklas. Vykdomos pirmos pakopos studijos taip pat yra tinkama priemonė sudominti gabius studentus tolimesnėmis studijomis, doktorantūra ir mokslininko profesija. Turi būti parengta ir magistro studijų programa.

Instituto leidžiamų tęstinių mokslo leidinių reitingo didinimas. Ir toliau bus siekiama turimų mokslo žurnalų reitingų ir jų populiarumo mokslo pasaulyje gerinimo. Bus dedamos visos pastangos, kad ir atsakingos Lietuvos institucijos suvoktų tokių leidinių svarbą bei ir publikacijų juose tarptautiškumą.

Mokslinių ryšių su užsienio institucijų mokslininkais palaikymas ir plėtojimas bei bendrų publikacijų rengimas. Aktyviai ieškome naujų kontaktų ir dirbame su turimais užsienio partneriais bendrų publikacijų ir seminarų organizavimo srityse. Naudojamės struktūrinių fondų bei nacionalinių programų finansavimu bendroms projektinėms veikloms, bendrų publikacijų rengimui ir kompetencijų perdavimo vizitams organizuoti.

Aktyvi projektinė veikla. Mokslininkų įsijungimas į projektus (Horizon 2020, Postdokai, COST, LMT, Eurostars ir kt.) turi daug privalumų – suaktyvina tyrimus ir dažnai generuoja ne tik vykdytojų, bet ir Instituto pajamas.

Mokslo duomenų bazių aktyvus kūrimas ir galimybių prisijungti prie tarptautinių mokslo duomenų bazių paieška. Turime galimybes ir ilgametį įdirbį medicininių duomenų tyryboje. Duomenys dabar tampa dideliu turtu. Todėl svarbu turėti ir vystyti savo medicininių duomenų bazes moksliniams tyrimams bei padarydami jas prieinamomis pasaulinei bendruomenei. Taip ne tik viešinsime savo kompetencijas, bet ir užtikrinsime aukštesnį publikacijų cituojamumą.

Bendrų mokslinių tyrimų su MIF institutų mokslininkais plėtojimas, jų įtraukimas į DMSTI projektus. MIF ir MIF sujungimo sėkmė priklauso nuo kūrybai ir darbui palankios atmosferos sukūrimo naujojo MIF viduje. Abipusį supratimą geriausiai užtikrintų juntami to darbo rezultatai, todėl ieškosime galimybių (tai darėme ir anksčiau) bendradarbiauti su kitų MIF institutų akademinio personalu mokslinių tyrimų ir projektinėse veiklose. Tikimės, kad visiems bendros problemos (finansinės ir ne tik) suvienys mūsų siekius išsaugoti MIF matematikos ir informatikos mokslines temas.

TARPTAUTINIO LYGIO STUDIJOS

Doktorantūros studijų programų tobulinimas, doktorantų vadovų kompetencijos kėlimas. Doktorantūros studijų programų tobulinimo kryptys ir galimybės – dar vienas ir DMSTI prioritetų. Tik tai užtikrinus galima tikėtis įtraukti į aktyvią mokslinę veiklą doktorantus ir užtikrinti Instituto mokslinių temų tęstinumą. Studijų programų įdomumas ir naudingumas mokslo pažangai gali tapti motyvuojančiais pasirenkant mokslininko profesiją.

Aukštos kompetencijos dėstytojų Instituto kuruojamos studijų programos tobulinimui ugdytas ir paieška. Kreipsime didelį dėmesį doktorantų įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų kokybiškam dėstymui užtikrinti, ugdymui. Ieškosime finansinių galimybių kviesti aukštos kompetencijos dėstytojus į studijų programą, kad užtikrintume dėstymo kokybės kilimą. Kviesime verslo partnerius dalyvauti dėstymo procese perteikiant versle įgytas kompetencijas ir įgūdžius.

Mokslininkų ir doktorantų mobilumo užtikrinimas naudojant tarptautinių programų lėšas. Skatinome ir skatinsime mokslininkus ir doktorantus naudotis tarptautinių programų galimybėmis vykstant į įvairius renginius, susitikimus, kompetencijų kėlimo seminarus ir pan. Tai viena galimybių išlikti "matomais" tarptautiniuose forumuose esant tokiai nepalankiai tarptautiškumo užtikrinimo prasme VU padalinių biudžetų formavimo politikai.

AKTYVI PARTNERYSTĖ

Tarptautinių ir Lietuvos konferencijų bei seminarų organizavimas. Turime tarptautinių mokslinių konferencijų sėkmingo organizavimo patirtį, kurią norėtume išlaikyti ir ateityje, todėl nuolat ieškome paramos šiems mokslo forumams verslo organizacijose ir institucijose.

Instituto veiklų rezultatų propagavimas Lietuvoje ir užsienyje; dalyvavimas ekspertinėse veiklose. Atstovaujame Lietuvai ir VU tarptautinėse mokslo organizacijose: ACM, IEEE, IFIP ir kt. DMSTI mokslininkai dirba ekspertais vertinant projektų paraiškas, konsultuoja kitų institucijų darbuotojus, populiariai Institutą ir VU tarptautiniuose renginiuose, ir publikacijose.

Aktyvus dialogas su verslo atstovais, alumnais mokslo ir studijų vykdymo, rėmimo ir dalyvavimo bendruose projektuose klausimais. Pirmąją savo istorijoje pirmosios pakopos studijų programą parengėme aktyviai bendradarbiaudami su verslo atstovais ir tai užtikrino programos sėkmingą startą. Dabar svarbu išlaikyti šios studijų programos patrauklumą ir bendradarbiauti su verslo įmonėmis dėstymo procese bei organizuojant praktikas. Aktyviai ieškome verslo įmonių paramos DMSTI mokslo ir studijų veikloms.

ATVIRA IR ATSAKINGA BENDRUOMENĖ

Atsakingos Instituto bendruomenės kūrimas konsoliduojant, remiant ir skatinant darbuotojus aktyviai prisidėti prie mokslo ir studijų organizavimo gerinimo, kompetencijų tobulinimo, partnerystės paieškų, efektyvaus valdymo ir kitų Institute vykstančių procesų. Vykstant VU reformai įsitikinome, kiek yra svarbi bendruomenės dvasia: tai yra vertingiausias dalykas mokslo ir švietimo įstaigai, net jei finansavimas būtų pakankamas ir suteiktų daug galimybių realizuoti idėjas. Mūsų sąlygomis – tai išlikimo garantas ir vilties pagrindas. Kiek būsimе atsakingi už savo Institutą, kiek mums rūpės jo pasiekimų išsaugojimas bei ateities perspektyvos, tiek ir būsimе organizaciniu vienetu MIF struktūroje. Sukūrus tinkamas sąlygas bei reglamentavimą, MIF institutų konsolidacija gali būti efektyvesnė ir organizaciniu, ir veiklos rezultatų požiūriu. Privalome užtikrinti bendruomenei galimybes aktyviai dalyvauti vykstančiuose procesuose ne tik reiškiant nuomonę, bet priimant sprendimus. Neturime kamieninio padalinio teisių ir pradėdame veikti dar ne visai įprastomis sąlygomis, tačiau jau dabar privalome savo bendruomenės narius įtraukti į Instituto bei MIF veiklos vertinimą ir pasiūlymų jos gerinimui teikimą, užtikrinti prieigą prie informacijos šaltinių. Sieksime, kad aktyviau permainingose dalyvautų ir jaunesni, ir vyresniosios kartos mokslininkai, kurie šiuo metu yra linę nusišalinti nuo viešo nuomonės reiškimo.

EFEKTYVUS VALDYMAS

Instituto biudžeto galimybių įvertinimas, finansavimo prioritetų nustatymas, skaidraus lėšų skirstymo užtikrinimas. Vienas iš svarbių uždavinių – nustatyti veiklų prioritetus ir atitinkamai numatyti finansavimą. Atsižvelgiant į biudžeto situaciją turime atsakingai nuspręsti, kokias veiklas būtina optimizuoti. Turime galimybę nustatyti naujas bendruomenės veikimo sąlygas, kuomet bendruomenės nariai patys dalyvauja sprendžiant strateginius DMSTI veiklos klausimus.

Aktyvus dialogas su kitų MIF institutų atstovais ir administracija. Užtikrinant Instituto ateitį neišvengiamai ieškosime kompromisų su kitais MIF institutais ir MIF administracija, tačiau stengsimės savo veikloje diegti teisingumo, nešališkumo principus ir atvirai reikšime nuomonę MIF vykstančių procesų klausimais. Sieksime, kad MIF veiklos strategija būtų įgyvendinama, o veiklos sąlygos visiems institutams būtų aiškiai reglamentuotos ir nediskriminuojančios.